

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 30 września 2011 r.

**Pan
Adam Struzik
Marszałek Województwa
Mazowieckiego**

LWA-4101-10-01/2011
P/11/106

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego w Warszawie² kontrolę wdrażania działań z zakresu gospodarowania rolniczymi zasobami wodnymi, finansowanymi przy udziale środków Unii Europejskiej³, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 – dalej: „PROW 2007-2013” (działanie 125 „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa” – schemat II „Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi” – dalej: „GRZW”). Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2004 r. do 30 czerwca 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 28 września 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Marszałkowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dalej także *Urzędem*.

³ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz.U Nr 64, poz. 427 ze zm.) delegował część zadań instytucji zarządzającej Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 samorządom województw, w tym dotyczących działania 125 *Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa - schemat II Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi*. ARiMR jako agencja płatnicza Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 na podstawie art. 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (Dz. U. UE L 209 z 11.08.2005, s.1) delegowała również część swoich zadań samorządom województw, w tym dotyczących ww. działania. W ramach SPO *Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006*, w tym w zakresie działania 2.5 *Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi*, samorządy województw pełniły funkcję instytucji wdrażającej.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień, działania Urzędu w skontrolowanym zakresie.

1. NIK ocenia pozytywnie przygotowanie organizacyjne Urzędu do wykonywania obowiązków instytucji zarządzającej przy obsłudze zadań zleconych na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 sierpnia 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań instytucji zarządzającej wykonywanych przez niektóre podmioty jako zadania delegowane oraz sposobu ich wykonywania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013⁴ oraz umowy z dnia 29 stycznia 2009 r. zawartej między Samorządem Województwa Mazowieckiego a Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej: ARiMR) jako agencją płatniczą.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie wdrażaniem działań PROW 2007-2013 zajmował się Departament Rolnictwa i Modernizacji Terenów Wiejskich⁵. W departamencie tym ustalono podział zadań i kompetencji na wszystkich poziomach struktury organizacyjnej, a wykonywanie zadań powierzono osobom posiadającym odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie. Pracownicy zajmujący się obsługą PROW 2007-2013 posiadali indywidualne zakresy czynności oraz uczestniczyli w szkoleniach i kursach, m.in. z zakresu przestrzegania procedur obsługi wniosku o przyznanie pomocy i wniosku o płatność. Ustalono, że Urząd przygotowując się do realizacji działania GRZW wykorzystał doświadczenie nabyte podczas wdrażania działania 2.5 „Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi” w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwoju Obszarów Wiejskich (dalej: „SPO Restrukturyzacja”). Spośród 36 pracowników Departamentu Rolnictwa zajmujących się obsługą działania GRZW 24 posiadało doświadczenie we wdrażaniu SPO Restrukturyzacja. Wytypowani pracownicy Departamentu Rolnictwa, którzy brali udział w realizacji SPO Restrukturyzacja, na tzw. „trenerów”, przeprowadzali szkolenia dla pozostałych pracowników.

2. W latach 2009-2011 (do 30 czerwca) ogłoszono dwa nabory wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania GRZW, tj. w maju 2009 r. i listopadzie 2010 r. Ogłoszenie pierwszego naboru wniosków miało miejsce po upływie 10 miesięcy od wejścia w życie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 czerwca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa

⁴ Dz.U. Nr 150, poz. 1067 ze zm.

⁵ Dalej także *Departamentem Rolnictwa*.

*i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*⁶. Przyczyną powyższego był m.in. brak procedur wdrażania działania GRZW (otrzymano je w kwietniu 2009 r.). Beneficjent pomocy, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych⁷, złożył w Urzędzie łącznie 57 wniosków o przyznaniu pomocy (53 w pierwszym i 4 w drugim naborze) obejmujących zadania inwestycyjne na łączną kwotę 232 715,5 tys. zł, w tym środki EFRROW⁸ – 174 536,6 tys. zł. W wyniku weryfikacji wniosków o przyznanie pomocy Samorząd Województwa w jednym przypadku, na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich⁹ odmówił przyznania pomocy w odniesieniu do jednej operacji¹⁰, ponieważ wniosek ten nie spełniał zasad określonych w PROW 2007-2013. Ponadto 15 wniosków o przyznanie pomocy pozostało bez rozpatrzenia z uwagi na niezuzupełnienie przez wnioskodawcę, pomimo wezwania, braków formalnych (m.in. pozwoleń na budowę lub pozwoleń wodno-prawnych).

W wyniku pozytywnej oceny wniosków o pomocy Marszałek Województwa Mazowieckiego wydał decyzje o przyznaniu pomocy dla 40 operacji¹¹ na łączną kwotę 94 078,0 tys. zł, w tym środki EFRROW – 70 558,5 tys. zł (41,3 % limitu przyznanych środków unijnych). Limit środków unijnych przyznanych dla województwa mazowieckiego określony został w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie podziału środków PROW na lata 2007-2013¹² i wynosi 38 940,9 tys. euro, tj. 170 716,8 tys. zł. Do dnia 30 czerwca 2011 r. do Urzędu wpłynęło 14 wniosków o płatność (6 o płatność końcową i 8 o płatność pośrednią) na łączną kwotę 3 027,7 tys. zł, w tym 2 270,8 tys. zł stanowiły środki EFRROW. Nie wystąpiły przypadki odmowy wypłaty środków. Z 14 ww. operacji Urząd dokonał weryfikacji 10 i przekazał do ARiMR zlecenia ich płatności na łączną kwotę 2 020,4 tys. zł, w tym 1 515,3 tys. zł stanowiły środki EFRROW. W dwóch przypadkach Urząd wystawił zlecenia płatności (weryfikację zakończono w dniach

⁶ Dz. U. Nr 122, poz. 791 ze zm., zwanym dalej *rozporządzeniem o przyznaniu pomocy finansowej*.

⁷ Dalej także WZMiUW.

⁸ Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

⁹ Dz.U. Nr 64, poz. 427 ze zm.

¹⁰ „Przebudowa jazu na rzece Srebrna w km 6+780 oraz progę na cieku bez nazwy w km 0+050 w Mińsku Mazowieckim” na kwotę 1 801 051,84 zł (w tym środki EFRROW 1 350 788,00 zł).

¹¹ W jednym przypadku decyzja o przyznaniu pomocy dla operacji pn. „Melioracje użytków rolnych „Szczerbaki” – zadanie I, gm. Winnica, pow. Pułtuski” została uchylona na wniosek WZMiUW w związku z unieważnieniem postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Pomoc na realizację ww. operacji przyznana została ponownie w wyniku weryfikacji wniosku złożonego przez beneficjenta w ramach naboru w 2011 r.

¹² Dz.U. Nr 48, poz. 388 ze zm.

9 i 18 sierpnia 2011 r.), a 2 pozostałe wnioski zostały wytypowane do kontroli na miejscu (trwają czynności sprawdzające w Departamencie Kontroli).

Wg stanu na 30 czerwca 2011 r. efekty rzeczowe inwestycji w ramach działania GRZW w ramach melioracji podstawowych obejmowały budowę 0,16 km rurociągów o średnicy co najmniej 0,6 m oraz remont – kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta cieku naturalnego, wykraczające poza działania związane z utrzymaniem wód – 14,158 km, a w zakresie melioracji szczegółowych budowę 75,852 km sieci drenarskiej i 0,52 km rowów.

3. W wyniku szczegółowej analizy 10 zadań inwestycyjnych (9 z pierwszego i jeden z drugiego naboru) wynika, że Urząd wywiązywał się z obowiązku ogłaszania naboru wniosków w celu wyłonienia projektów do finansowania, stosowane były obowiązujące procedury dotyczące weryfikacji i sprawdzania oraz przeprowadzania kontroli administracyjnej na etapie rejestrowania wniosków oraz ich oceny.

Uwaga NIK dotyczy dwóch przypadków niedotrzymania terminu rozpatrzenia wniosków o płatność. Zlecenia płatności w ramach operacji „Budowa zbiornika wodnego w Rdzuchowie, gm. Potworów” oraz „Pszczele III A – etap 2 – melioracje użytków rolnych” wystawione zostały odpowiednio po upływie 111 i 125 dni od dnia wpływu wniosku o płatność do Urzędu, co było niezgodne z § 15 ust. 1 *rozporządzenia o przyznaniu pomocy finansowej*. Dyrektor Urzędu Marszałkowskiego podał, iż przyczyną niedotrzymania terminów rozpatrzenia wniosków o płatność było nagłe spiętrzenie zadań wykonywanych przez pracowników Biura Kontroli projektów: SPO-ROL, PROW oraz PO RYBY.

4. NIK pozytywnie ocenia wywiązywanie się Samorządu Województwa z realizacji zadań z zakresu monitorowania i sprawozdawczości. Urząd terminowo przekazywał do ARiMR prognozy wydatków ze środków EFRROW – w wyniku analizy prognoz w ujęciu miesięcznym stwierdzono, że przekazywane były one na obowiązujących wzorach i zgodnie z wytycznymi ARiMR. NIK nie wnosi uwag do terminowości i rzetelności przekazywania sprawozdań z realizacji działania GRZW.

Zgodnie z zatwierdzonymi przez ARiMR „Rocznymi Planami Kontroli” na lata 2010-2011 Urząd przeprowadził, w wyniku typowania, 5 kontroli na miejscu na etapie wniosku o płatność. W wyniku przeprowadzenia ww. kontroli Urząd nie kierował do beneficjenta zaleceń pokontrolnych.

Uwaga NIK dotyczy realizacji założeń wizytacji w miejscu określonych w „Rocznych Planach Kontroli” na lata 2010-2011. W Rocznym Planie Kontroli na 2010 r. założono przeprowadzenie w ramach działania GRZW 20 wizytacji w miejscu, a na 2011 r. - 8 takich

wizytacji. NIK stwierdziła, że w 2010 r., jak również w 2011 r. (do 30 czerwca) Urząd nie przeprowadził żadnej wizytacji w miejscu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Terminowe rozpatrywanie wniosków o płatność.
2. Realizowanie założeń określonych w rocznych planach kontroli w zakresie liczby wizytacji w miejscu.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Marszałka o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Marszałkowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.